

*Корнієнко Петро Сергійович,
доктор юридичних наук,
професор кафедри філософії,
права та соціально-гуманітарних дисциплін,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У науковій літературі виділяють певні ознаки правоохоронної діяльності. Сутність однієї з ознак правоохоронної діяльності полягає в її здатності здійснювати охорону прав фізичної або юридичної особи публічно встановленими процедурами. Тому цінність такої діяльності полягає в певному позитивному впливі на правову поведінку людини внаслідок використання впливу юридичної відповідальності.

Правоохоронна діяльність уповноважених органів може позитивно впливати на людину, мотивуючи її до правомірного способу поведінки, застосовуючи до правопорушників правомірний примус. Отже, позитивний вплив на фізичні або юридичні особи є важливою ознакою, публічним способом взаємодії між владою та людиною, що зазначається в нормативно – правових актах.

Однією з ознак правоохоронної діяльності є процедурний характер цієї діяльності. Її суть полягає в тому, що способи здійснення правоохоронної діяльності складаються зі спеціально встановлених правових процедур, які чітко регламентуються процесуальним законодавством. Тоді як порушення встановлених норм при здійсненні правоохоронної діяльності уповноваженими на те особами тягнуть за собою можливість визнання їх дій неправомірними. Усі процедури правоохоронного призначення є формально визначеними.

Важливою особливістю правоохоронних процедур є їх протокольна форма. Сутність її полягає в тому, що будь-яка процесуальна дія має протоколюватися, при цьому вимоги до складання акта чи протоколу є однаковими для всіх учасників провадження.

Таким чином, процедурна (процесуальна) ознака правоохоронної діяльності однозначно вказує на формальну визначеність такої діяльності та неприпустимість її порушення.

Наступною суттєвою ознакою правоохоронної діяльності є статусна (професійна) ознака особи, яка є уповноваженим суб'єктом такої діяльності, враховуючи, що здійснення заходів з охорони права, відновлення порушеного права, виявлення та розслідування злочинів, підтримання правопорядку, можливе лише компетентною, фахово підготовленою, процесуально уповноваженою державною посадовою особою, яка позбавлена права обіймати будь-які інші посади або займатися іншою діяльністю (крім наукової та творчої) та делегувати свої повноваження іншій особі.

Отже, правоохоронною діяльністю визнається правомірна державна діяльність, яка полягає у впливі на поведінку людини або групи людей з боку уповноваженої державою посадової особи шляхом охорони прав, відновлення порушених прав, припинення або розгляду порушення прав, їх виявлення або розслідування з обов'язковим додержанням встановлених законом процедур для цієї діяльності.

Є й інші підходи до визначення ознак правоохоронної діяльності, зокрема:

Правоохоронна діяльність здійснюється із застосуванням юридичних заходів впливу, до яких відносять заходи державного стягнення та державного примусу. Зокрема до особи, яка скоїла кримінальний злочин, застосовується кримінальне покарання, встановлене кримінальним законом, або інший передбачений законодавством вплив;

при здійсненні правоохоронної діяльності юридичні заходи впливу, які застосовуються, повинні суворо відповідати вимогам нормативно-правових актів, що регламентують їх застосування. Прикладом може бути ситуація коли орган, який накладає адміністративне стягнення за скоєне правопорушення, не може призначити стягнення більш суворе, ніж те яке зазначене в санкції відповідної статті Кодексу про адміністративні правопорушення України;

правоохоронна діяльність реалізується з дотриманням певної процедури у встановленому законом порядку. Процедура яка передбачає застосування чи незастосування певного юридичного впливу здійснюється відповідно до встановлених правил, дотримання яких є обов'язковим. Варто вказати, що порушення цих правил та процедури може бути підставою для визнання рішення незаконним.

Реалізація правоохоронної функції держави залежить від принципів сучасної концепції захисту прав і свобод людини. До завдання цього дослідження не входить висвітлення всього переліку принципів сучасної концепції захисту прав і свобод людини, оскільки сама концепція знаходиться в стадії становлення. Принципи виступають вихідними початками концепції захисту прав і свобод людини. Опора на принципи з морально-етичної сфери (наприклад, частина перша ст. 2 Основного Закону ФРН звертається до «морального закону») зміцнює позиції концепції захисту прав і свобод людини, виводячи її з виключно формальної сфери і наближаючи до людини.

*Надольний Іван Федотович,
доктор філософських наук,
професор кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін,
Національна академія статистики обліку та аудиту,
заслужений працівник освіти України*

ГЕНЕЗА ЛЮДИНИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Спосіб життя людини принципово відмінний від тваринного існування, він має соціально-спадкоємний та історичний характер. Тварина не оволодіває досвідом спадково, а здобуває його самостійно, успадковує лише інстинкт. Людина багата соціальним досвідом поколінь. Нові людські покоління стоять на плечах попередників, спадкоємно реалізуючи соціально-історичний досвід. Тварини життя – позаісторичне, воно зникає разом з її фізичною смертю. Людський спосіб життя продовжується в наступних поколіннях.

Людину характеризують такі риси: